

СТАНОВИЩЕ

От Екологично сдружение „За Земята“

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност, публикуван в обществена консултация № 12653-К, в частта за вливане на Агенцията за устойчиво енергийно развитие в Министерството на енергетиката

Уважаеми дами и господа,

Екологично сдружение „За Земята“ подкрепя качественото транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791 за енергийната ефективност и Директива (ЕС) 2024/1275 за енергийните характеристики на сградите. Паралелно с това, „За Земята“ е категорично против решението за закриване на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) и прехвърляне на функциите ѝ в Министерството на енергетиката (МЕ).

Особено съществена критика отправяме към изключително краткия 14-дневен срок за предоставяне на становища, като отново виждаме публикуване на процедурата в петък следобед.

Бихме искали да изразим няколко сериозни възражения срещу такова решение:

1. Предложеното вливане на АУЕР в Министерство на енергетиката е загуба на институционален капацитет. Закриването на агенцията ще компрометира натрупаната експертиза и директно ще застраши капацитета на държавата в сферата на декарбонизацията, енергийната ефективност и ВЕИ.
2. АЕУР, представена от дългогодишния си директор и екипа, се утвърди като ключов партньор и активен участник в експертния диалог по декарбонизация и климатични политики. За разлика от други институции, те не само взеха участие в редица важни анкети, дълбочинни интервюта, уебинари и срещи по предстоящи за транспониране директиви и програми, но и осигуриха качествено представителство на държавата по енергийни въпроси, без което то просто нямаше да съществува.
3. Закрива се работеща ключова агенция, като не е представен реален модел след закриването ѝ, нито оценка на това, а именно:

- a. Няма проект на нов устройствен правилник на МЕ. Не са известни структурата, числеността и правомощията на бъдещата дирекция, мястото ѝ в йерархията, териториалният капацитет, редът за делегиране на правомощия и сроковете за обслужване. Това е особено съществено, защото § 120, ал. 3 от проекта поставя съдбата на служителите именно в зависимост от бъдещия правилник.
- b. Функционалният анализ не е публикуван. Оценката на въздействието го посочва като източник, но той не е част от документите по консултацията. Поради това не могат да бъдат проверени данните за натоварването, твърдяното дублиране, движението на преписките, нужният експертен състав и очакваното съкращаване на сроковете.
- c. Няма план за прехода. Не е обяснено как ще продължат текущите производства, издаването на удостоверения за енергийни спестявания, регистрите, информационните системи, контролът на обследванията и сертификатите, обменът на данни и започналите международни процедури.
- d. Не са сравнени реални алтернативи. Оценката не разглежда запазване и укрепване на АУЕР, споделено административно обслужване при запазен отделен статут или преобразуване в държавна агенция към Министерския съвет.
- e. Конфликт на интереси и липса на контрол. Министерството на енергетиката е принципал на големите държавни енергийни дружества (БЕХ, ЕСО, НЕК, Марица Изток). Същевременно АУЕР отговаря за издаването на гаранции за произход на енергия от БЕИ и за контрола на енергийните одити. Ако АУЕР се влее в МЕ, министерството ще трябва да контролира и сертифицира собствените си предприятия. Позиционирането на АУЕР към МС гарантира пълна безпристрастност между държавните и частните инвеститори във БЕИ.

Липсва и обяснение защо само седем месеца по-рано, през януари 2026 г., МЕ предложи нов устройствен правилник на АУЕР с мотив да актуализира функциите и структурата ѝ и да създаде условия за ефективно изпълнение на разширените задачи. Преминването от укрепване към закриване изисква факти за промяната в обстоятелствата. Такива не са представени.

В този контекст, „За Земята“ предлага да се преустанови процедурата по вливане или закриване на АУЕР като самостоятелно юридическо лице и да се инициират законодателни промени в Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и Закона за администрацията, с които Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) да се трансформира в Държавна агенция за устойчиво енергийно развитие (ДАУЕР) към Министерския съвет.

С уважение,

Данита Заричинова

Член на УС на За Земята

**DANITA NIKOLAEVA
ZARICHINOVA**

Digitally signed by DANITA
NIKOLAEVA ZARICHINOVA
Date: 2026.09.11 14:30:23
+03'00'